

KONFERENCIA

Nemzetközi tudományos konferencia (Révkomárom – Farád)

2019. március 20-án Révkomáromban a Selye János Egyetem Református Teológiai Karán került megrendezésre a III. Kárpát-medencei Nemzetközi Tudományos Konferencia keretében a *Középszintű állami és felekezeti iskolák, tanítóképzők és árvaházak 1869-1949* című tanácskozás.

Juhász György, a Selye János Egyetem rektora köszöntötte a konferencia résztvevőit, és a nyitóbeszédében kiemelte, büszkeséggel tölti el, hogy a Kárpát-medencei magyarság összefogását reprezentáló konferencia társszervezőjeként támogathatja e nemes ügyet. Fontosnak ítéli a világi és az egyházi felekezeti intézmények kapcsolatának szerepét és az együttműködés magyarságmegtartó erejét.

Rektor úr, majd Lévai Attila dékán úr is a megnyitójukban megköszönte Kováts-Németh Mária professzor asszony áldozatos előkészítő és szervező munkáját, amely eredményeképpen a magyarországi, kárpátaljai, ukrainai, erdélyi, vajdasági intézmények professzorai, kutatói, szakemberei által készített előadások a magyar értékek ápolásában végzett sokoldalú, színvonalas munkát mutatják be.

A plenáris ülést *Kováts-Németh Mária* vezette, aki hangsúlyozta: a tudomány művelése szent kötelességünk és felelősségünk, ahogy az írás mondja: „*Te pedig azokat szóljad, amik az egészséges tudományhoz illenek.*” (Tituszhoz írott levél 2,1)

Szabó Péter, a Kodolányi János Egyetem rektora, a *Szervezetfejlesztés és pedagógikum a mai felsőoktatásban* című előadásában megfogalmazta, hogy Békés megyében a felsőoktatásba egyre több kevésbé vagy alulmotivált fiatal érkezik. A kimeneti követelmények figyelembevételével egy olyan standardizált rendszert kellett kiépíteni az egyetemen, amely képes a jelen kisebb-nagyobb hiátusokkal a felsőoktatásba érkező fiatalokat eredményesen felkészíteni a társadalomba való beilleszkedésre és a munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre. Mindez azért nehéz, mert a ma fiataljait olyan szakmákra készítjük fel, amelyek ma még talán nem is léteznek, és olyan tudással kell felvérteznünk őket, amellyel a majdani szakmai kihívásokkal bátran szembe tudnak nézni. Ennek érdekében egy egységes alapokra, egységes tantervre épülő olyan kooperatív modellt dolgoztak ki, amelynek a középpontjába a cégekkel való aktív kapcsolattartást helyezték. A cégek képviselői meghatározott időközönként felülvizsgálják a tanterv tananyagtartalmát, és javaslatokat fogalmaznak meg a szükséges változtatások tantervi implementációjára a naprakész tudás megszerzése érdekében. E rendszer kidolgozás elképzelhetetlen lett volna az egyetem oktatói aktív részvétele nélkül, ami szervezetfejlesztést eredményezett.

Orosz Ildikó, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola rektora *Az oktatás megtartó ereje a Kárpát-medencében* című előadásában kiemelte, hogy a kár-

pátaljai magyarok életének meghatározó történelmi eseményei következtében a történelmi vármegye határait átszabták, megosztották, és elvágták a magyarságot a meghatározó kulturális intézményektől. Az „impériumváltások” következtében a hivatali nyelvváltás, az érdekérvényesítés és az ügyintézés korlátozottsága volt jellemző, és különösen az értelmiség került nehéz helyzetbe. Sok esetben a saját országuk jogrendszerében megkezdett tanulmányaikat egy másik ország jogi rendszerében kellett folytatniuk, és ez a helyzet sok esetben nehézségekbe ütközött, mivel a korábbi tanulmányokat nem ismerték el, nem kerültek beszámításra. Ennek következtében a magyarok csehszlovák, szovjet, ukrán valóságban és virtuális magyar kulturális térben éltek. A magán- és alapítványi intézmények a magyar nyelv megőrzését a szabad nyelvválasztás következtében tették lehetővé. A jövő szempontjából fontos kihívást jelent az egyházi és a nemzeti nevelés biztosítása, a hagyományok őrzése, a nyolcosztályos gimnáziumi képzés támogatása, a legtehetségesebb roma és magyar diákok megtalálása, a magyar szellemiség megőrzése.

Lukács Olga dékán asszony *Az erdélyi református kollégiumok harca a megmaradásért* című előadásában kitért az Erdély Romániához csatolása következtében kialakult történelmi és politikai változások oktatásra gyakorolt hatására. Az állami intézmények román nyelvűekké válása következtében az egyház szerepe még hangsúlyosabbá vált, mivel a felekezetre várt az a feladat, hogy a magyar nyelvűséget, és ezzel együtt a gyökereket, a hagyományokat megőrizték. A kisebbségi nyelv gyakorlásának biztosítását ugyan törvény írta elő, a gyakorlati megvalósítás azonban nagyon sok akadályba ütközött a felekezeti oktatás ellehetetlenítése következtében. Így azonban a magyar nyelvű oktatás veszélybe került, ami azért nagyon szomorú tény, mert az iskola megszüntetése a gyökerek elvesztését jelenti.

A pedagógusok helyzetét nagymértékben megnehezítette a hűségeskü, a román nyelvű képesítő vizsga letételének kötelezettsége. A diákoknak is komoly nehézségekkel kellett szembenézniük, hiszen az érettségi vizsgák nyelve is román volt, és ezzel megszűnt a lehetőség arra, hogy felsőoktatási tanulmányokat folytassanak.

Bábosik István professzor az *Értékteremtés az iskolában – a konstruktív életvezetés megalapozása* című előadásában kiemelte az érték, mint különleges produktum kettős fejlesztő funkcióját, nevezetesen az individuális és a közösségi fejlődést. A közösségfejlesztő funkció lényege, hogy az egyén a társadalmi térbe beilleszkedve elősegíti annak működését. Ennek érdekében hangsúlyos szerephez jut az értékteremtő, értékmegőrző magatartás, a segítőkészség és a fegyelmezettség. Az iskola funkciója az, hogy folyamatos tevékenykedtetéssel, speciális hatásmechanizmusok megteremtésével segítse a diákok szociálisan értékes magatartásának kialakulását. Az egyénileg eredményes életvezetés megalapozása érdekében az iskolának fel kell készíteni a tanulókat az élethosszig tartó tanulás szükségességének felismerésére, a munka világába való beilleszkedésre és a testi-lelki egészség megőrzésére.

Béres József igazgató a *Szép magyar ének* című előadásában az általa szerkesztett daloskönyv keletkezésének okait és körülményeit mutatta be. Hangsúlyozta,

hogy az összegyűjtött dalok a nemzeti zenekincs legszebb gyermekdalait, nép- és műdalait, egyházi énekeit tartalmazza, hogy mindenki kedvére válogathasson közülük azért, hogy családi és baráti körben, közösségekben megízlelhessék a közös éneklés csodálatos örömét, összetartó erejét.

Lévai Attila, a Selye János Egyetem Református Teológiai Kar dékánja a *Református felsőoktatás a Felvidéken a 20. században* című előadásában részletesen bemutatta a tanítóképzés és a teológusképzés történetét, nehézségeit, a tanító-, a hitoktató- és a lelkészhiány legyőzéséért tett erőfeszítéseket, és azokat a sikereket, amelyek megkoronázták a kitartó munkájukat.

Oktatáspolitikai – kisebbségi nyelvi szekciója

Szekcióvezetők: Somogyi Alfréd dékánhelyettes és Szabó Péter rektor. Az összefoglalót Somogyi Alfréd készítette. A szekcióban meghirdetett előadásokat maradéktalanul megtartották.

Somogyi Alfréd a Törvénybe zárt nyelv 1879-ben és 2019-ben című előadásában rámutatott arra, hogy a magyar nyelvtörvények az oktatás és oktatáspolitikai területén bírtak illetékességgel, s ezáltal közvetve voltak hatással a társadalomra. Külön kiemelte, hogy az Apponyi Albert nevével fémjelzett 1907. évi két törvény nem a magyar nyelvet pozicionálta a többi fölé, hanem a magyar hazához való lojalitást és a magyar nemzethez való tartozás érzését kívánta az oktatásügyben megerősíteni. A ma hatályos szlovák nyelvtörvény ezzel szemben Szlovákián belül a szlovák nyelvet államnyelvként emeli a többi nyelv fölé, és a használatát a társadalmi és a közösségi élet minden területén előnyben részesíti.

Püsök Sarolta a Női lelkészek képzése Kolozsváron című előadásában áttekintette a női lelkészképzés egyes korszakait, ismertette azok jellemzőit. Érdekes információ volt, hogy 1956 után a román államhatalom bizalmatlanul tekintett minden olyan jelenségre, ami a magyarokkal volt kapcsolatban, s az ortodox gyakorlatból kiindulva a női lelkészképzést is államilag korlátozta. A '90-es évektől pedig egy olyan kulcs szerint kell(ene) szabályozni a női felvételizők számát, ami minden 6. férfi után teszi lehetővé 1 női jelentkező felvételét a teológiára. Fontos információ volt, hogy a női lelkészre ne tekintsünk úgy, mint egy férfi lelkész pótlására, utánzására, helyettesítésére.

Nagy Péter Tibor a Vallási Kisebbségek középiskolai eredményessége a dualista Magyarországon című előadásában tartotta magát a címben foglaltakhoz, s adatokkal alátámasztva ismertette a nem római katolikus felekezetekhez tartozó diákok eredményességét, kiemelve, hogy egyes vallási kisebbségek meg tudták valósítani – mai szóhasználattal –, az elitképzést.

Darai Lajos Mihály a Magyar alkotmányos oktatás című előadása számos ponton túllépett a címben jelzett határokon. Genetika, kultúrák, nemzeti jellegzetességek felmutatásától jutott el a Szent Korona-tanig.

Gyurgyik László A (cseh)szlovákiai magyarság demográfiai változásai 1950 és 2011 között című előadását változtatta, s az adatokat, s az azokból levonható különbségeket 1910-től ismertette.

Petheő Attila A magyar református és állami iskolák helyzete a két világháború közötti Csehszlovákiában című előadása a magyar oktatás helyzetének (iskolák, középiskolák, tanítók, tanítóképzők) áttekintésével indult. Ismertette a csehszlovák állam oktatáspolitikai irányvonalát, az iskolareformot, s annak egyházi lecsapódását. Külön kitért az egyházi iskolarendszer autonómiája elleni állami beavatkozásokra és a magyar református tanítók állampolgárságának megvonására, ami nagyban megnehezítette a református iskolarendszer működését az adott időszakban. *Előadását a Losonci Teológiai Szeminárium rövid bemutatásával zárta, mivel ez az intézmény volt az egyetlen magyar nyelvű felsőoktatási intézmény az első Csehszlovák Köztársaságban.*

Az Oktatáspolitikai – kisebbségi nyelv szekció munkáját értékesnek és eredményesnek tartom. Az előadások számos hozzászólást, szakmai beszélgetést generáltak.

Iskolatörténet – tanítóképzés szekció

Szekcióvezető: Kováts-Németh Mária.

Az előadások középpontjában a tanítóképzők küldetése, felelősségvállalása állt, különös tekintettel a nemzet nevelőit felkészítő tevékenység elemzésére.

Donáth Péter egyetemi tanár a *Szempontok a magyarországi tanítóképzők (tanítóképzés) 1918/1919. tanévének tanulmányozásához* című előadásában bemutatta az elcsatolt területek képzői szomorú sorsát, s külön elemezte a katonai szolgálatot teljesítő diákok vizsgakötelezettségei megvalósulását.

Muhi Béla, a Szvetozar Markovity Gimnázium tanára, a vajdasági GÉNIUSZ kiváló szervezője a *Tanítóképzés Zomborban* című előadásával a szerb nyelvű tanítóképző szentendrei kapcsolatát is feltárta.

Sallai Éva, a Katolikus Rádió műsorvezető-szerkesztője a *Polgárellenes érvek az Eötvös Collegium szétverésénél (1948-1950)* előadásában azokat a tényeket vette számba, amelyek nem szabad, hogy megismétlődjenek.

Keller Péter igazgató *Egy vidéki néptanító – Gárdonyi Géza – pedagógiája* című előadásában Gárdonyi művein keresztül hangsúlyozta a máig örök értékek – hit, erkölcs, művészet, lelkiismeret – szerepét a nevelésben.

Foltán László olimpiai és világbajnok, tanár *Ne szégyellj, hogy van lelked* című előadásában a viselkedéskultúráról értekezett.

Agnieszka Barátka, a Varsói Tudományegyetem PhD hallgatója a *Magyar közép szintű iskolák vonzereje a XIX. századi lengyel ifjúság körében* című előadásában egy kutatás részleteit mutatta be a történelmi Észak-Magyarország gimnáziumaiban tanuló lengyel diákság statisztikai mutatóival.

Dr. habil Németh Mária Magdolna CSc A győri tanítóképzés 1919-1949 közötti időszakban a 3 győri képző működésén keresztül szemléltette a törvénykezések sorsfordító szerepét, illetve a képzők tanárai példás magatartását.

Iskolák és életutak szekció

A szekció vezetői: dr. Szijártó István CSc, a Százak Tanácsának elnöke és Molnár Béla PhD egyetemi docens. Valamennyi előadást megtartották, amelyeket nagy érdeklődés kísért.

Kolumbán Vilmos József, a Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet professzora az egyházmegyei vizitációs jegyzőkönyvek iskolatörténeti forrásértékének (17-18. század) jelentőségét hangsúlyozta.

Molnár Béla PhD egyetemi docens a felekezeti és az állami tanítóképzők főbb jellemzőit elemezte a dualizmus korában.

Nemes-Wéber Zsófia PhD hallgató (PTE) a magyar óvónőképzés alakulásának fő csomópontjait szemléltette 1868-tól 1949-ig.

Almási Brigitta PhD (EKE) Szalay István szerepét értékelte Pusztakengyel életében.

Dr. Nyíri Csilla PhD a Pécsi Kereskedelmi Iskola tanulói társadalmi összetételét vizsgálta 1939 és 1949 között.

Németh Dóra Katalin PhD hallgató (DE) a debreceni fémipari iskola tantárgyrendszerét elemezte a XX. század első felében.

Mohr Szilárd PhD hallgató (PTE) A második világháború hatását vizsgálta a pécsi katolikus fiú- és leánygimnáziumokban.

Paládi Renáta PhD hallgató (Ungvár Nemzeti Egyetem) Avgusztin Volosin személyét és pedagógiai tevékenységét értékelte.

Szociális gondoskodás – árvaházak szekció

Szekcióvezetők: dr. Tölgyesi József – Tömösközi Ferenc PhD. Valamennyi előadást megtartották a meghívó sorrendjében, melyeket nagy érdeklődés kísért.

Dr. Pálfi József, a Partiumi Keresztény Egyetem rektora: *A Nagyváradi Református Árvaház.*

Dr. Tölgyesi József, a Neveléstörténet főszerkesztője: *A balatonfüredi Erzsébet Szeretetház története (1870-1935).*

Horváth Zoltán igazgató, AGORA Szombathely: *Népfőiskolák Magyarországon 1949-ig.*

Mgr. Tömösközi Ferenc PhD, SJE: *Kiskoszmályi mozgalom története a kezdetektől 1945-ig.*

Lampert Bálint adjunktus, SZIE AK: *Sopron első erdei iskolája.*

Ács Marianna PhD hallgató, PTE: *A Pécsi Református Nők Regnum Christianum Egyesület Nyári Pálné szeretetotthonának története 1935-1950.*

Szerencsés Magdolna falukutató: *Nyékvárkony iskolatörténete.*

Kovács Ildikó polgármester: *Az árvaházak tanulságai.*

Svec Dávid hallgató, SJE: *Beretkei református árvaház.*

Vargáné Balázs Lívia, SJE: *Családsegítés napjainkban.*

Módszertani kultúra szekció

A szekciót vezette és az összefoglalót készítette prof. dr. Réthy Endréné. A szekcióban 7 előadás hangzott el, két előadó (Fóris-Ferenczi Rita és Péter Éva) betegség miatt nem tudott megjelenni.

A szekció hallgatósága az előadókon kívüli 9-11 fő között mozgott.

1. Az első előadó, a kéthónapos csecsemővel érkező *Rita Katteín-Pornói Az Országos Magyar Falusi Tehetségmentés* című előadása az 1941 óta működő mentési akció elméleti és gyakorlati hátterét levéltári primer és szekunder forrásokra támaszkodva szakszerűen és árnyaltan mutatta be, nem csupán az eredményekre reflektált, hanem a működési problémákra is. A PhD hallgató előadása a hallgatóság számára logikusan építkező, meggyőző és élvezetes volt.

A hozzászólások az 1941 előtti tehetségmentő akciókat érintették.

2. *Réthy Endréné A gyermekközpontú pedagógia bölcsője Magyarországon: Vértés O. József: Ideges gyermekek Alsó és Középfokú Állami Intézete (1909-1920)* címmel tartott előadást Magyarország első reformintézményének, illetve világszerte speciális középiskolájának reformpedagógiai elveiről és sajátos módszertani újításairól.

A hozzászólások az ideges gyermekek sajátosságait, illetve napjaink megítélését, a fejlesztés diszfunkciós voltát körvonalazták.

3. *Pornói Imre a Magatartásformálás. Elmélet és gyakorlat a XX. század első felének iskoláiban* témakörű előadásában az előadó a pedagógiai magatartásformálás történeti, törvényi, pedagógiaelméleti és gyakorlati kérdését eredeti dokumentumokra támaszkodva mutatta be. A fegyelem-fegyelmézést állítva a fókuszba, szakszerűen és érdekfeszítően elemezte ezt a máig fontos neveléseméleti kérdést.

A hozzászólások során napjaink fegyelmzési problémái kerültek előtérbe. Mindenképpen kiemelésre került az, hogy már 1939-ben megjelent a prevenció kérdése.

4. *Molnár-Tamus Viktória a Zenei nevelés a debreceni református tanítóképzésben* című előadás az intézményben 1884-től folyó zenei nevelés eredményeként profi szintűvé váló zenekar és a négyzsolamú énekkar történetét mutatta be 1948-ig. A vonós és fúvós zenekar, illetve a vegyes kórus működése eminensen hatott a kikerülő tanítók zenei műveltségére, s ezen keresztül a pedagógiai gyakorlatukra.

A hozzászólásokon belül a zeneoktatás fontossága, s ezen belül napjaink zeneoktatása került középpontba, továbbá megbeszélés tárgyává vált Csokonai máig tartó

debreceni ellentmondásos megítélése. A hozzászólások végén a szekcióvezető egy zsoldár eléneklésére kérte fel az előadót, az énekhez többen is csatlakoztak, így a produkció szívet melegítő volt.

5. *Borbély Károly* *A művészet helye az iskolában* című előadása központjában az iskolai művészeti nevelés terápiás jellegének hangsúlyozása állt. Az előadó arra is felhívta a figyelmet, hogy a művészeti nevelés a harmonikus gyermeki fejlődés fontos eszköze. A művésztanár olyan gyönyörű gyermeki alkotásokat, mintegy produktumokként, mutatott be ppt-jében, amelyek a szekció hallgatóságára erős érzelmi hatást gyakoroltak.

A hozzászólások a művészeti nevelés során alkalmazott értékelési eljárások, a kreativitás, s az alkotó fantázia témakörökben mozogtak.

6. *Halász Margit* *a Klasszikusok tanításának lehetőségei* címmel tartotta meg előadását, mellyel a klasszikusok olvasásának iskolai motiválását szeretné előmozdítani. A saját könyvében szereplő módszertani megoldással bizonyította az élmény-szerep-szöveg (blog), mint a klasszikusok tanításának speciális eljárásainak sikerességét. E módszer mintegy lehetőség lehet az olvasás megszerettetése folyamatában.

A hozzászólások keretében a „mindegy hogy mit, csak olvasson valamit a tanuló” kérdéskör megvitatására került sor.

7. *Szabó Orsolya* *Frim Jakab és Éltés Mátyás* címmel tartott előadást, amely szakirodalmilag szépen megalapozott ismertetést nyújtott a gyógypedagógia két jelles alakjáról. Az előadó nagyon szép hangsúlyozással és artikulációval olvasta fel a leírtakat. (Javasolható számára a következő konferenciára a ppt-készítés.)

A hozzászólások az értelmi fogyatékosok súlyossági fok szerinti elkülönítése és a IQ vizsgálatok témakörében folytak.

Az elhangzott 15 perces előadásokról összefoglalásként elmondható, hogy azok mind a témák kiválasztásában, mint az elméletre és a gyakorlatra egyaránt fókuszáló módszertani megközelítésben méltók voltak a konferencia célkitűzéseéhez. A hallgatóságot pedig az élénk érdeklődés, valamint a hozzászólások során aktivitás jellemezte.

* * *

A konferencia záró rendezvényére kerekasztal formájában *Farádon* került sor március 21-én, amelyen a rendezők és a támogatók egyetértésével ajánlás megfogalmazására került sor.

Ajánlás

„A magyarság megtartó ereje”

A Selye János Egyetem Református Teológiai Kara, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Református Tanárképző Kara, a Kodolányi János Egyetem, a MTA VEAB Neveléstörténeti és Magyarságkutató Munkabizottsága a Százak Tanácsa szervezésében 2019. március 20-21-én tartotta *A magyarság megtartó ereje* témában a III. Kárpát-medencei nemzetközi tudományos konferenciáját.

A Selye János Egyetem Református Teológiai Karán -2019. március 20-án Révkomáromban a plenáris ülésen és az öt szekcióban 49 előadás hangzott el. A tanácskozás szűkebb körben 20-án este és 21-én délelőtt Farádon az Áldos Panzióban folytatódott a Százak Tanácsa elnökének vezetésével, ahol az aláírók az alábbi ajánlásban egyetértettek:

A konferencia a Kárpát-medencei iskolák jövőbeli feladataival foglalkozott, felhasználva a múltbeli történések tapasztalatait is. Fókuszban az a kérdés állt, hogy az iskolának milyen feladatai vannak az egyén és a társadalom jövőjének megalapozásában.

Közös feladatunk, hogy mindenki értse és magáénak vallja: az iskola meghatározó értékteremtő, értékmegőrző és értékközvetítő intézmény.

Az iskola munkája nyomán alakul ki az egyén és a társadalom szempontjából a legfontosabb érték, a konstruktív életvezetés, amely meghatározza az egyén és a társadalom jövőjét is. Ez az érték – a konstruktív életvezetés – azt jelenti, hogy az egyén képes fejlesztő módon beilleszkedni a szociális térbe, követi a társadalom szocio-morális normáit, elvárásait, amivel hozzájárul a társadalom és a gazdaság *keresztény és nemzeti szellemű*, harmonikus működéséhez. Ezáltal a szociálisan életképes – munkavállaló, értékővő, segítőkész, toleráns, fegyelmezett – állampolgár nem csupán önmagáról képes gondoskodni, hanem értékteremtő, fejlesztő tagja az egyre megújuló társadalomnak és a gazdaságnak.

Amennyiben az iskola tudatában van ennek a feladatának, vagyis a konstruktív életvezetés megalapozásának, célirányosan és hatékonyan képes a fejlesztő hatásrendszerét érvényesíteni. Ezen összefüggések mentén az iskola eredményes fejlesztő tényezője kell, hogy legyen a modern Kárpát-medencei társadalomnak és gazdaságnak.

A döntéshozók felelőssége, hogy az iskolát alkalmassá tegyék morális, személyi, tárgyi vonatkozásban is ennek a magasrendű feladatnak az ellátására.

Dr. Szijártó István CSc egyetemi docens, *a Százak Tanácsa* elnöke

Mgr. Lévai Attila PhD dékán, *SJE Református Teológiai Kar*

Dr. habil Lukács Olga PhD dékán, *BBTE Református Tanárképző Kar*

Dr. h. c. Szabó Péter PhD rektor, *KJE, az MTA VEAB Neveléstudományi Szakbizottság elnöke*

Dr. Tölgyesi József, a *Neveléstörténet* főszerkesztője, az MTA VEAB Neveléstudományi Szakbizottság titkára

Dr. Galgóczy Gábor, a *Keresztény Szövetség* társelnöke

Dr. Náray-Szabó Gábor, a *Professzorok Batthyány-körének* elnöke

Prof. dr. Bábosik István, a MTA doktora

Prof. dr. habil Réthy Endréné CSc, KJE

Dr. Németh Ferenc c. docens, az *Áldos Panzió* vezetője

Dr. habil Kováts-Németh Mária CSc egyetemi magántanár, a konferencia szervező bizottságának elnöke, a MTA VEAB Magyarságkutató Munkabizottság elnöke

Révkomárom – Farád, 2019. április. 5.

Jegyzők: Csenger Lajosné doktorjelölt, Dr. habil Kováts-Németh Mária CSc
a Magyarságkutató egyetemi magántanár,

Munkabizottság titkára

a Magyarságkutató Munkabizottság elnöke